

UDC (УДК) 342.372.17.316.3+321.01  
JEL Classification: K10; K23

**Ковалів Мирослав Володимирович,**

кандидат юридичних наук, професор,  
завідувач кафедри  
адміністративно-правових дисциплін  
Львівського державного університету внутрішніх справ  
(Львів, Україна)  
e-mail: mkovaliv@ukr.net  
ORCID ID: 0000-0002-9730-8401

## **ВЗАЄМОДІЯ ПОЛІЦІЇ ТА ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА**

**Анотація.** У контексті системного методу дослідження правових явищ розглянуто взаємодію поліції та інститутів громадянського суспільства. Сфери і способи взаємодії поліції та інститутів громадянського суспільства закріплені у законодавстві України, зокрема в законах «Про Національну поліцію» та «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону». Поліція провадить діяльність у рамках напрямів, передбачених чинним законодавством. Громадянське суспільство може взяти участь у діяльності за цими напрямами тільки у межах, визначених законом. Можливість використання потенціалу інститутів громадянського суспільства при виконанні покладених на поліцію обов'язків відображена у законі. Напрями діяльності поліції є напрямками партнерської співпраці поліції та громадянського суспільства. Види взаємодії – різноманітні. Взаємодія різниться залежно від особливостей завдань, їх змісту, сфери діяльності, характеру, тривалості та ініціатора взаємодії. Основними формами партнерської взаємодії поліції та громадянського суспільства є: безпосередня співпраця; інформаційний обмін; громадський контроль; профілактичні заходи; благодійні кампанії.

**Ключові поняття:** взаємодія, Національна поліція, громадянське суспільство, форми взаємодії, напрями взаємодії.

**Kovaliv Myroslav,**

PhD (Law), Professor,  
Head of the Department of Administrative Law Disciplines,  
Lviv State University of Internal Affairs  
(Lviv, Ukraine)  
e-mail: mkovaliv@ukr.net  
ORCID ID: 0000-0002-9730-8401

## **INTERACTION BETWEEN THE POLICE AND CIVIL SOCIETY INSTITUTIONS**

**Abstract.** In the context of a systematic method of studying legal phenomena, the interaction of the police and civil society institutions is considered. Areas and methods of interaction between the police and civil society institutions are established in the legislation of Ukraine, the Law «On the National Police» and the Law «On the participation of citizens in the protection of public order and the state border». The police carry out activities only within the specified areas stipulated by the current legislation. Civil society can take part in such activities only to the extent permitted by the law. The possibility of using the potential of civil society institutions in the performance of police duties is reflected in the Law «On the National Police». Areas of police activities are areas of partnership between the police and civil society institutions.

Types of interaction between the police and civil society institutions are diverse: the interaction differs depending on the characteristics of the tasks to be solved by the police together with civil society, the content of tasks, scope, nature, duration and initiator of interaction. The main forms of partnership between the police and civil society institutions are direct cooperation; information exchange; public control; preventive measures; charity campaigns.

There are several types of public organizations in Ukraine, each of which to some extent protects and defends the rights and freedoms of citizens. The trend of revival of public law enforcement organizations,

based on the awareness of the need for common practice of public safety, has become entrenched in the country. The participation of civil society in law enforcement is a condition and requirement for the development of a democratic state governed by the rule of law, as a means of resolving contradictions and conflicts in the field of state law.

**Key concepts:** interaction, National Police, civil society, forms of interaction, directions of interaction.

DOI 10.32518/2617-4162-2021-2-79-85

## Вступ

Співіснування держави й інститутів громадянського суспільства в сучасному світі – складний процес взаємоконтролю і взаємних обмежень, де держава – суб'єкт, що володіє владними повноваженнями, дозволяє громадянському суспільству проникати у сферу своєї діяльності за допомогою допуску інститутів громадянського суспільства до реалізації державних функцій, зокрема правоохоронної. Без дійсно партнерських відносин між державою та суспільством не може бути процвітаючого, благополучного суспільства. В сфері забезпечення публічної безпеки й охорони правопорядку громадянське суспільство взаємодіє з поліцією, яка за підтримки громадськості може успішно здійснювати боротьбу зі злочинністю, захист прав і свобод особи.

Загальні й окремі питання відносин поліції та громадянського суспільства щодо реалізації правоохоронної функції держави розглядали у працях учені: О. М. Бандурка, М. П. Гурковський, Т. Ю. Дашо, С. С. Єсімов, А. П. Закалюк, М. В. Костецький, О. П. Ключніченко, Ю. С. Назар, Л. В. Напливайко, В. Л. Ортинський, О. І. Остапенко, О. С. Проневич, В. В. Серета, О. О. Сердюк, В. В. Сокурено, О. Н. Ярмиш та ін. Однак удосконалення діяльності Національної поліції у зв'язку з реалізацією Угоди про асоціацію України і Європейського Союзу та розвиток інститутів громадянського суспільства вимагають вивчення і осмислення цього питання. Дослідження питань взаємодії органів Національної поліції із громадянським суспільством набуває особливого змісту і актуальності та потребують дослідження.

*Метою статті* є дослідження взаємодії поліції та інститутів громадянського суспільства.

## 1. Загальні засади взаємодії поліції та громадянського суспільства

Напрями співпраці поліції та громадянського суспільства – це основні вектори взаємодії, які здійснюються в різних формах. Форми співпраці – організаційні здійснення діяльності поліції та громадянського суспільства, види спільної діяльності, створювані в певних сферах партнерських взаємовідносин право-

охоронних органів і інститутів громадянського суспільства.

Напрями та форми взаємодії є складовими механізми реалізації партнерської моделі взаємовідносин поліції та суспільства. Основні напрями діяльності поліції закріплені в законі «Про Національну поліцію» [1]. До них віднесені: захист особи, суспільства, держави від протиправних посягань; попередження та припинення злочинів та адміністративних правопорушень; виявлення та розкриття злочинів; розшук осіб; провадження у справах про адміністративні правопорушення, виконання адміністративних покарань; забезпечення правопорядку у громадських місцях; забезпечення безпеки дорожнього руху; контроль за дотриманням законодавства України у галузі обігу зброї; контроль за дотриманням законодавства України у галузі охоронної діяльності; охорона майна і об'єктів; державний захист потерпілих, свідків і інших учасників кримінального судочинства; здійснення експертно-криміналістичної діяльності.

Поліція провадить діяльність тільки у межах зазначених напрямів. Громадянське суспільство підключається до реалізації вказаних напрямів тією мірою, якою це допустимо законом. Можливість використання потенціалу інститутів громадянського суспільства при виконанні покладених на поліцію обов'язків відображена в законі «Про Національну поліцію».

Напрями діяльності поліції є напрямами партнерських взаємин поліції і інститутів громадянського суспільства. У рамках різних напрямів допустимі різні форми участі різних інститутів громадянського суспільства. Особливості форми взаємодії поліції та інститутів громадянського суспільства відображають її організаційно-забезпечувальний характер, спрямованість на досягнення спільних з громадянським суспільством цілей, а особливості методу полягають у тому, що це метод узгодження [2, с. 126].

Поліція та інститути громадянського суспільства можуть здійснювати взаємодію (соціальна взаємодія) різних видів: залежно від особливостей вирішуваних завдань взаємодія може бути плановою, постійною та тимчасовою; залежно від змісту завдань взаємодія може

мати соціальну, економічну тощо; залежно від сфери діяльності взаємодія може бути міжгалузевою, міжрегіональною та міжнародною; залежно від характеру може поділятися на інформаційну, організаційну та координаційну; залежно від тривалості може бути короткочасною, тривалою; залежно від ініціатора взаємодії може здійснюватися з ініціативи представників інститутів громадянського суспільства, за ініціативою поліції, за ініціативою представників органів державної влади та місцевого самоврядування.

Факти взаємодії органів поліції свідчать, що інститути громадянського суспільства за власною ініціативою надають реальну, дієву допомогу поліції, зокрема, у сфері виявлення, припинення та попередження правопорушень і злочинів, при встановленні осіб затриманих правопорушників. Представники інститутів громадянського суспільства беруть участь при виявленні свідків злочинних подій, при встановленні обставин, що сприяли вчиненню злочинів.

На думку В. В. Майорова, діяльність поліції, основана на співпраці з населенням, громадою та громадянами і спрямована на попередження правопорушень і злочинів, є нагальною потребою сьогодення. Одним із способів вирішення цього завдання є вдосконалення взаємодії поліції з населенням, що є запорукою довіри населення до поліції [3, с. 189].

Аналіз практики взаємин держави та суспільства свідчить про те, що основними формами партнерської взаємодії поліції та інститутів громадянського суспільства є: безпосередня співпраця; інформаційний обмін; громадський контроль; профілактичні заходи; благодійні кампанії.

Ці форми партнерських взаємин можуть виражатися у таких діях: повідомлення представниками інститутів громадянського суспільства органам поліції інформації про підготовлювані або вчинені правопорушення; виступи представників інститутів громадянського суспільства в засобах масової інформації про факти, що містять ознаки правопорушень; виявлення поліцейськими за допомогою громадян свідків, потерпілих у рамках кримінальних справ і у справах про адміністративні правопорушення; залучення представників інститутів громадянського суспільства як фахівців для участі в провадженні слідчих дій, для консультацій з правових і інших питань, які вимагають спеціальних фахових знань; залучення представників інститутів громадянського суспільства для навчання поліції з метою використання поліцейськими отриманих знань на практиці.

У законі «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» закріплені основні форми участі громадян в охороні громадського порядку: сприяння поліції і іншим правоохоронним органам; участь громадян в пошуку осіб, зниклих без вісті; участь громадян у діяльності громадських об'єднань правоохоронної спрямованості [4].

При конкретизації форм участі називаються дії, які можуть здійснювати громадяни й організовані спільноти у межах партнерської взаємодії з поліцією: інформувати органи поліції про правопорушення та загрози громадському порядку; брати участь у заходах з охорони громадського порядку на запрошення поліції; брати участь в охороні громадського порядку під час проведення спортивних і інших масових заходів на запрошення організаторів; брати участь у роботі координаційних, консультативних, експертних і дорадчих органів з питань охорони громадського порядку, створених поліцією; надавати інше сприяння поліції відповідно до законодавства; брати участь в пошуку осіб, зниклих без вісті; надавати допомогу органам поліції в заходах у пошуку осіб, зниклих без вісті; надавати першу допомогу громадянам при нещасних випадках, травмах, інших станах і захворюваннях, що загрожують життю та здоров'ю, при наявності відповідної підготовки і навичок; вимагати від громадян і посадових осіб припинити протиправні діяння; вживати заходів з охорони місця події щодо забезпечення збереження речових доказів вчинення правопорушення з подальшою передачею поліції; сприяти поліції при виконанні обов'язків у сфері охорони публічного порядку; поширювати правові знання, роз'яснювати норми поведінки в громадських місцях. Взаємодія поліції і громадянського суспільства, як і будь-яка соціальна взаємодія, – це процес.

Доцільно виокремити і охарактеризувати головні етапи взаємодії. До них доцільно віднести такі етапи процесу взаємодії поліції з інститутами громадянського суспільства:

– аналітичний етап: проведення комплексного аналізу з метою виявлення проблем; визначення кола суб'єктів взаємодії; комунікативний обмін між учасниками з питань, що належать до вирішення проблем, на які буде спрямовано взаємодію; визначення основних напрямів спільної діяльності, цілей, завдань, форм і методів взаємодії [5];

– етап проектування: розроблення системи перспективних заходів і планів (програм) за допомогою спільного обговорення, визначення термінів виконання та виконавців, створення єдиного координуючого центру, навчання

членів громадських об'єднань, розроблення методичних рекомендацій;

– етап напрацювання управлінських рішень: прийняття спільних рішень з організації взаємодії та офіційне оформлення;

– функціональний етап: виявлення проблем, визначення місця і ролі поліції та громадських об'єднань у їх вирішенні, розв'язання проблем у результаті взаємодії;

– контроль виконання прийнятих рішень: перевірка виконання рішень і планів; висвітлення результатів взаємодії в засобах масової інформації, просвітницька робота серед населення;

– оціночний етап: оцінка ефективності прийнятих рішень за розробленими критеріями з метою вдосконалення форм і методів спільної діяльності.

Факультативним етапом є етап узгодження. Можливий на будь-якій стадії взаємодії, якщо між суб'єктами виникають розбіжності або необхідно внести коректування в план спільних заходів.

Мета взаємодії поліції та інститутів громадянського суспільства – ефективно комплексне використання сил і засобів поліції та інститутів громадянського суспільства з питань, що належать до відання МВС.

Основними завданнями такої взаємодії є: проведення спільних заходів з охорони публічного порядку, попередження та припинення злочинів та адміністративних правопорушень; обмін інформацією у сфері протидії корупції, попередження та припинення злочинів і адміністративних правопорушень; надання правової допомоги громадянам, які постраждали від злочинів; упровадження інформаційних технологій з обліку та розшуку осіб, проведення спільних заходів з пошуку зниклих громадян; інформаційний обмін у сфері протидії корупції в поліції, виявлення фактів порушення поліцейськими вимог законності та службової дисципліни; обговорення і експертиза проєктів нормативно-правових актів МВС України; правове навчання та консультування членів громадських організацій.

## **2. Форми взаємодії інститутів громадянського суспільства та поліції**

Дослідники, які аналізували форми взаємодії поліції та громадянського суспільства, зазначали, що взаємодія багато в чому детермінована культурними та державно-правовими традиціями країни.

При організації взаємодії поліції та громадянського суспільства в Україні потрібно враховувати специфіку життєвих реалій, які створюють певні перешкоди у здійсненні спів-

робітництва: теоретичні та прикладні аспекти взаємодії поліції і громадянського суспільства належно не вивчені; моделі взаємодії та механізми співпраці науковому аналізу не піддані; довіру до масових інституціональних форм самоорганізації підірвано, що ускладнює завдання пошуку прийнятних цілей і форм у відносинах громадянського суспільства та поліції; самоорганізації громадянського суспільства та впорядкування його відносин із поліцією об'єктивно перешкоджає догматика права та правової культури; можливості ефективної співпраці обмежує бюрократизація великих структур громадянського суспільства, проблеми всередині поліції.

У визначенні напрямів і форм співробітництва першочерговим завданням є здійснення розроблення розгорнутої концепції соціалізації правоохоронної діяльності, важливою складовою якої має бути комплекс заходів організаційно-правового характеру, що сприяють посиленню соціальних засад у провадженні діяльності, пов'язаної з охороною громадського порядку, створення дієвих механізмів взаємодії інститутів громадянського суспільства і держави у цьому процесі.

Важливим елементом механізму партнерства між правоохоронними органами та громадянським суспільством є соціальні технології, що забезпечують процес формування партнерства і виступають як методи, форми і засоби впливу та регуляції людської діяльності.

Основними соціальними технологіями довгострокового проєктування є: технологія формування інноваційного людського капіталу органів МВС, що припускає формування кадрового ядра управлінців, розвиток професійних здібностей, творчої та інноваційної активності, формування творчих і ініціативних елементів організаційної культури; технологія формування культурного капіталу органів поліції, що передбачає формування інноваційної соціально орієнтованої моделі управління та відповідних принципів функціонування поліції на основі стратегії, що узгоджується з наявними засобами для реалізації; підвищення соціальної відповідальності поліції у взаємодії із зовнішнім середовищем функціонування; технологія формування соціального капіталу поліції завдяки позитивним змінам діяльності за допомогою прояви відкритості, чесності, соціальної відповідальності, що зумовлюють відчуття довіри до поліції та підвищують її імідж [6, с. 141–142].

Взаємодія держави і громадянського суспільства в процесі виконання функцій державних органів виявляється у різних формах

участі в цьому процесі громадян і громадських об'єднань. Взаємодія держави та громадянського суспільства в процесі контролю за діяльністю державних органів є можливою завдяки розвитку форм громадського контролю, громадської експертизи, громадських обговорень, громадських слухань.

Одним із принципів громадського контролю є принцип різноманіття його форм, тому громадський контроль може здійснюватися у формах, що не суперечать законодавству.

Самостійною формою взаємодії держави і громадянського суспільства М. П. Гурковський та С. С. Єсімов вважають експертно-консультативну форму [2, с. 129]. Взаємодія держави та громадян у цій формі реалізується завдяки створенню та діяльності громадських рад при державних органах, науково-консультативних рад, завдяки залученню громадських експертів або експертних комісій до проведення громадської експертизи. Громадські ради перетворилися на важливу форму взаємодії державних органів і суспільства.

У Типовому положенні про громадську раду при міністерстві, іншому центральному органі виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласній, Київській та Севастопольській міській, районній, районній у містах Києві та Севастополі державній адміністрації основна роль громадських рад визначена як сприяння участі громадськості у формуванні та реалізації державної, регіональної політики [7].

У Положенні про Громадську раду при МВС України зазначено, що рада забезпечує взаємодію громадян України з Міністерством із метою врахування потреб та інтересів громадян України і прав громадських об'єднань при формуванні та реалізації державної політики в галузі внутрішніх справ [8].

Є підстави констатувати, що законодавчо встановлюється необхідність створення та функціонування постійних громадських рад, формулюються основні функції, які визначають стратегічну роль рад бути сполучною ланкою між державним органом і суспільством, знаходити нові та поліпшувати заявні механізми взаємодії, сприяти рішенням можливих суперечностей.

Ініціатива органу виконавчої влади у сфері внутрішніх справ у цьому напрямі може підвищити рівень довіри між відомством і громадськістю. Приймаючи рішення про створення громадських рад, держава фактично визнала недостатність наявних в Україні інститутів громадянського суспільства, необхідність їх усілякої підтримки, розширення форм соціального контролю.

Створення громадських рад і їх діяльність мають сприяти демократизації МВС, формуванню діалогу з громадянами. Ефективна діяльність громадських рад при органах виконавчої влади можлива тільки за умови належного організаційно-технічного забезпечення, забезпечення участі в роботі представників інститутів громадянського суспільства.

Інтерес до цієї форми взаємодії органів державної влади та неурядового сектора в Україні зростає, оскільки громадська рада може використовуватися як переговорний майданчик міжсекторної взаємодії, дає змогу обирати оптимальні управлінські рішення в різних сферах діяльності держави. Формалізована структуризація таких органів, високий рівень професіоналізму учасників забезпечують ефективний вплив на прийняття владних рішень на постійній основі.

Незважаючи на важливу роль громадських рад, накопичений досвід створення та діяльності консультативних структур при різних органах влади показав одну істотну небезпеку – при некоректному підході до формування та організації роботи таких структур відбувається їх занепад. Такі ситуації виникають або при прагненні зробити їх абсолютно керованими, або при формальному підході як до декоративного елемента адміністративної структури. В результаті доволі швидко виявляється нездатність організованих структур виконувати поставлені завдання, втрачається сенс існування для представників влади та представників інститутів громадянського суспільства.

Але при розумній організації громадських рад їх ініціатива сприяє напрацюванню ефективних форм партнерської взаємодії МВС та інститутів громадянського суспільства.

Партнерська взаємодія поліції та інститутів громадянського суспільства виявляється у формі безпосередньої спільної діяльності поліції і різних громадських формувань, які сприяють забезпеченню безпеки при проведенні державних і релігійних свят, мітингів політичних рухів, культурно-видовищних і спортивних заходів.

Як зазначено в законі «Про громадські об'єднання», громадське об'єднання – це добровільне, самоврядне формування, створене за ініціативи громадян, що об'єдналися на основі спільності інтересів для реалізації спільних цілей, вказаних у статуті громадського об'єднання [9].

Громадські об'єднання можна поділити на дві великі групи, зокрема громадські об'єднання, чия діяльність безпосередньо орієнтована на забезпечення громадського порядку та громадської безпеки.

Закон «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» визначає порядок створення та діяльності громадських формувань. Громадське формування розглядається як основане на членстві громадське об'єднання, яке бере участь в охороні громадського порядку у взаємодії з поліцією та іншими правоохоронними органами, органами державної влади та місцевого самоврядування.

Є ще низка громадських об'єднань, що мають виражену правоохоронну спрямованість, які можна назвати спеціалізованими громадськими формуваннями, оскільки діяльність, як правило, орієнтована на охорону громадського порядку в певній сфері. Це може бути охорона порядку на транспорті, профілактика правопорушень серед неповнолітніх, боротьба з незаконним розповсюдженням наркотиків тощо. Загальні принципи, методи і форми організації діяльності розрізняються через специфіку спрямованості діяльності цих громадських об'єднань. Значущим для поліції і суспільства є внесок волонтерських організацій.

### Висновки

Сфери та способи взаємодії поліції та інститутів громадянського суспільства отримали закріплення в законодавстві України – в законах «Про Національну поліцію» та «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону». Поліція провадить

діяльність лише в межах напрямів, передбачених чинним законодавством. Громадянське суспільство може взяти участь у діяльності за цими напрямами лише тією мірою, якою це допустимо законом. Можливість використання потенціалу інститутів громадянського суспільства при виконанні покладених на поліцію обов'язків відображена у законі «Про Національну поліцію». Напрями діяльності поліції є напрямами партнерської співпраці поліції та інститутів громадянського суспільства.

Види взаємодії поліції та інститутів громадянського суспільства різноманітні: взаємодія різниться залежно від особливостей завдань, що вирішуються поліцією спільно з громадянським суспільством, змісту завдань, сфери діяльності, характеру, тривалості й ініціатора взаємодії. Основними формами партнерської взаємодії поліції та інститутів громадянського суспільства є: безпосередня співпраця; інформаційний обмін; громадський контроль; профілактичні заходи; благодійні кампанії.

В Україні діє декілька типів громадських організацій, кожна з яких тією чи іншою мірою здійснює охорону і захист прав та свобод громадянина. Участь громадянського суспільства у правоохоронній діяльності розглядається як умова та вимога розвитку демократичної правової держави, як засіб вирішення суперечностей і конфліктів у державно-правовій сфері.

### Список використаних джерел

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/580-19>
2. Гурковський М. П., Єсімов С. С. Адміністративно-правові форми та методи взаємодії поліції з інститутами громадянського суспільства. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична*. 2018. № 4. С. 212–133.
3. Майоров В. В. Шляхи вдосконалення адміністративно-правового регулювання взаємодії поліції з населенням на засадах партнерства. *Право і суспільство*. 2020. № 2. Ч. 2. С. 185–191.
4. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону : Закон України від 22.06.2000 р. № 1835-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1835-14>
5. Єсімов С. С. Юридична природа інформаційної діяльності Національної поліції. URL: [https://www.lp.edu.ua>2016> maket\\_it\\_konfer](https://www.lp.edu.ua>2016> maket_it_konfer)
6. Гурковський М. П., Єсімов С. С. Зміст і методологія роботи з кадровим резервом у системі МВС України. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична*. 2018. Вип. 1. С. 134–145.
7. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996 : Постанова Кабінету Міністрів України від 24.04.2019 р. № 353. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/353-2019-%D0%BF#Text>
8. Про затвердження Положення про Громадську раду при Міністерстві внутрішніх справ України : Наказ МВС України від 16.01.2020 р. № 38. URL: [https://mvs.gov.ua>for\\_citizens](https://mvs.gov.ua>for_citizens)
9. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012 р. № 4572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/4572-17>

### References

1. Pro Natsionalnu politsiuu : Zakon Ukrainy vid 02.07.2015 r. № 580-VIII [On the National Police: Law of Ukraine No. 580-VIII of July 02, 2015]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/580-19> [in Ukr.].

2. Hurkovskiy, M. P., & Yesimov, S. S. (2018). Administratyvno-pravovi formy ta metody vzaiemodii politsii z instytutamy hromadianskoho suspilstva [Administrative and legal forms and methods of interaction between the police and civil society institutions]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav. Seriya yurydychna (Scientific Bulletin of Lviv State University of Internal Affairs. The series is legal)*, 4, 212–233 [in Ukr.].
3. Maiorov, V. V. (2020). Shliakhy vdoskonalennia administratyvno-pravovoho rehuliuвання vzaiemodii politsii z naselenniam na zasadakh partnerstva [Ways to improve the administrative and legal regulation of police interaction with the population on a partnership basis]. *Pravo i suspilstvo (Law and society)*, 2 (2), 185–191 [in Ukr.].
4. Pro uchast hromadian v okhroni hromadskoho poriadku i derzhavnoho kordonu : Zakon Ukrainy vid 22.06.2000 r. № 1835-III [On the participation of citizens in the protection of public order and the state border: Law of Ukraine No. 1835-III of June 22, 2000]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1835-14> [in Ukr.].
5. Yesimov, S. S. (2016). Yurydychna pryroda informatsiinoi diialnosti Natsionalnoi politsii [Legal nature of information activities of the National Police]. Retrieved from [https://www.lp.edu.ua2016maket\\_it\\_konfer](https://www.lp.edu.ua2016maket_it_konfer) [in Ukr.].
6. Hurkovskiy, M. P., & Yesimov, S. S. (2018). Zmist i metodolohiia roboty z kadrovym rezervom u systemi MVS Ukrainy [Content and methodology of work with the personnel reserve in the system of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav. Seriya yurydychna (Scientific Bulletin of Lviv State University of Internal Affairs. The series is legal)*, 1, 134–145 [in Ukr.].
7. Pro vnesennia zmin do postanovy Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 3 lystopada 2010 r. № 996 : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24.04.2019 r. № 353 [On amendments to the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 996 of November 3, 2010: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 353 of April 24, 2019]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/353-2019-%D0%BF#Text> [in Ukr.].
8. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Hromadsku radu pry Ministerstvi vnutrishnikh sprav Ukrainy : Nakaz MVS Ukrainy vid 16.01.2020 r. № 38 [On approval of the Regulations on the Public Council at the Ministry of Internal Affairs of Ukraine: Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine No. 38 of January 16, 2020]. Retrieved from [https://mvs.gov.uafor\\_citizens](https://mvs.gov.uafor_citizens) [in Ukr.].
9. Pro hromadski obiednannia : Zakon Ukrainy vid 22.03.2012 r. № 4572-VI [On public associations: Law of Ukraine No. 4572-VI of March 22, 2012]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/4572-17> [in Ukr.].

*Стаття: надійшла до редакції 13.04.2021  
прийнята до друку 07.06.2021  
The article: is received 13.04.2021  
is accepted 07.06.2021*